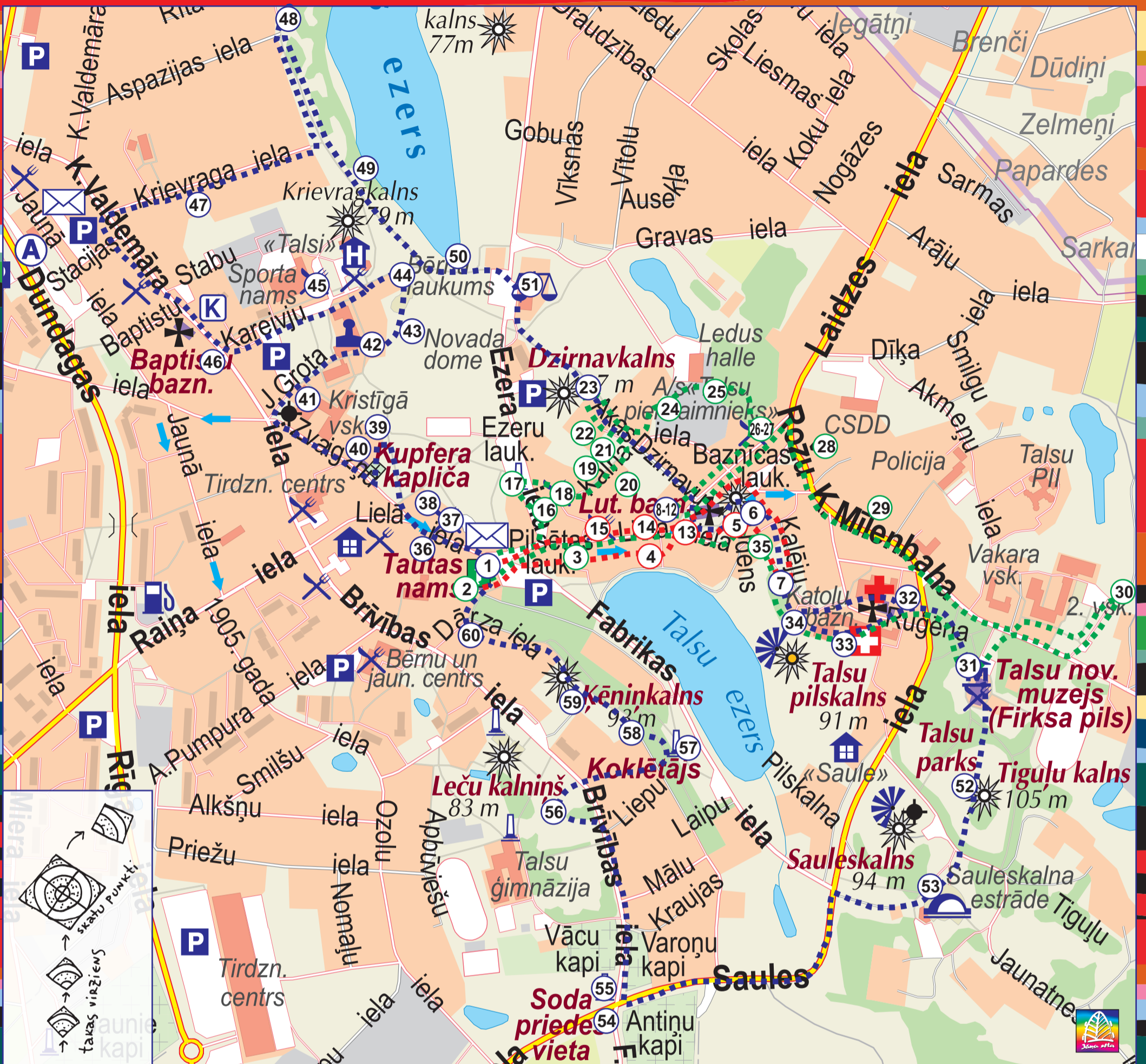

Talsu Ainaņas Katrs var Atrast un Saņust!

Maršruti kājāmgājējiem!

Senie Talsi
Maršruta garums – 1,2 km, laiks – 30 min.

1. Ēka Lielā ielā 19/21, celta no 1910. līdz 1912. gadam (arhitekts M. Nukša) kā Talsu Sadraudzīgās biedrības nams, tagad Talsu tautas nams.
2. Pilsētas jeb Centra laukums un dārznieka V. Bērziņa veidotais pirmais Talsu akmens dārzs (1965).
3. Ēkas Lielā ielā 25 galā stilizēta senā kuršu etnogrāfiskā zīme «Talsu saulīte», Gaismas, Saules un Dienas simbols, izveidota 1996. gadā.
4. Talsu ezers – dēvēts arī par Pilsetas, Martinelli un Roņu ezeru.
5. Mūris starp Lielo ielu un Baznīckalnu, izveidots 1909. gadā.
6. Ēka ar vējrādi Lielā ielā 41 (1909), pirmās Talsu sievietes uzņēmējas A. Bekeres tirgotava.
7. Akmens dārzs ūdens un Kalēju ielu stūrī, Vectalsu dzīvojamie nami.
8. Ēkas Baznīcas laukumā 1, 2, celtas 18. gs., nozīmīgs pilsētas senās apbūves elements.
9. Senais tirgus, tagad Baznīcas laukums.
10. **Baznīckalns** – senču kulta vieta vēl pirms baznīcas uzcelšanas.
11. Talsu evaņģēliski luteriskā baznīca (1567) – senākā mūra celtnē Talsos. Te no 1802. līdz 1836. gadam kalpojis mācītājs Karls Ferdinands Amenda (dižā komponista Ludviga van Bēthovena draugs).
12. Ēkas Baznīcas laukumā 5 – Draudzes nams un Kristīgais ģimeņu centrs, atjaunoti 21. gs.sākumā.
13. Lielā ielā savieno Vectalsus ar Jauntalsiem.
14. Ēka Lielā ielā 33 – te 20.g.s.1.pusē darbojusies Talsu pilsētas valde.
15. Ēka Lielā ielā 26 – bijusi Talsu apriņķa pamatskola (20. gs. 1.puse).

Dzirnaukalns – Baznīckalns – Pilskalns
Maršruta garums – 2 km, laiks – 1 stunda

1. Ēka Lielā ielā 19/21, celta no 1910. līdz 1912. gadam kā Talsu Sadraudzīgās biedrības nams, tagad Talsu tautas nams
3. Ēkas Lielā ielā 25 galā stilizēta senā kuršu etnogrāfiskā zīme «Talsu saulīte» – Gaismas, Saules un Dienas simbols – izveidota 1996. gadā.

16. Ezera laukums – Dižmāras tirgus vieta 20. gadsimta 1. pusē un mūsdienās.
17. Piemīņas vieta 1997.gada 28.jūnija Talsu traģēdijas upuriem «Dzīvības aplis, nāves ēna», tēlnieks O. Feldbergs.
18. Ezera laukums 1 – bijušais Talsu brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības depo (1874) un pirmais kinoteātris «Auseklis» (1926)
19. Ēka Kalna ielā 4 – ārsta G. Blāzes nams (1910), no 1920. – 1960. te darbojies pasta kantoris, telegrāfa un telefona centrāle.
20. Ēka Kalna ielā 3, celta 19. gs. vidū, arhitektūras piemineklis
21. Kalna ielā 6 – Barona A. Heikinga pilsētas māja, celta 19. gs.vidū.
22. Livonijas ordeņa mūra pils vieta (15.-17. gs.).
23. **Dzirnaukalns** – nosaukumu ieguvis no vējdzirnām, kas darbojušās no 19. gs. vidum līdz 20. gs. sākumam.
24. Dzīvojamā ēka Kalna ielā 5, bijušais Ebreju dievnams – sinagoga (1837 – 1941), ēka Kalna ielā 5a – vasaras sinagoga (1854 – 1941).
25. A/S «Talsu piensaimnieks» (Kalna ielā 10) – siera «Talsu ritulis» izgatavotājs. Darbojās no 1922. gada kā Talsu piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība.
10. **Baznīckalns** – senču kulta vieta vēl pirms baznīcas uzcelšanas.
11. Talsu evaņģēliski luteriskā baznīca (1567) – senākā mūra celtnē Talsos. Baznīcā kalpojis (1802 – 1836) mācītājs Karls Ferdinands Amenda, dižā komponista Ludviga van Bēthovena draugs.
26. Laidzes iela – viena no vecākajām pilsētas ieliņām, brūģēta 1870. gadā.
27. Ēka Laidzes ielā 4, pirmā Talsu aptieka (1787).
12. Ēka Rožu ielā 7 – celta kā Talsu pilsētas advokāta V. Kaijgara dzīvojamā māja un kantoris (1939). Pēc īpašnieku izsūtīšanas uz Sibīriju – Talsu novada muzeja mājvieta (1948 – 1996).
30. Talsu 2. vidusskolas un sākumskolas sporta zāle (K. Milenbaha ielā 32). Tās autori, arhitekti: U. Pilēns, G. Pilēns, Dz. Heinsbergs un I. Kauķe ieguva Latvijas arhitektūras 2008. gada Lielo balvu par labāko projektu kategorijā Jaunbūves – publiskas ēkas.
31. Talsu novada muzejs – Talsu novada vēstures, mākslas un dabas vērtību atspoguļotājs (Milenbaha ielā 19). Bijusi Oktes barona G. Firksa pilsētas māja *Villa Hochheim* (no 1883. gada līdz 1920. gada agrārreformai).
32. Talsu Romas Katoļu baznīca (V. Ruģēna ielā 6). 2005. gadā piebūvētajā zvanu tornī skan trīs zvani: Ticība, Cerība un Mīlestība.
33. Talsu slimnīca (V. Ruģēna ielā 7), dibināta 1894. gadā.

34. **Talsu pilskalns** – seno lībiešu un kuršu apdzīvota vieta no 10.-14. gadsimtam.
4. Talsu ezers – dēvēts arī par Pilsetas, Martinelli un Roņu ezeru.
35. Ēka ūdens ielā 3, te 19. gs. sākumā darbojās E. Ronnes ādu ģērētava.
2. Pilsētas jeb Centra laukums un dārznieka V. Bērziņa veidotais pirmais Talsu akmens dārzs (1965).

Pār deviņi pakalniņi (garākais)
Maršruta garums – 3,7 km, laiks – 2 h 15 min.

1. Ēka Lielā ielā 19/21, celta no 1910. līdz 1912. gadam kā Talsu Sadraudzīgās biedrības nams, tagad Talsu tautas nams.
36. Ēka Lielā ielā 17 – celta 20. gs. sākumā un visos laikos kalpojusi kā naudas krātuve.
37. Ēka Lielā ielā 16 – celta 1930.-tajos gados, vienīgā funkcionalisma stila ēka Talsos, vēl šodien kalpo kā kafējnīca.
38. Ēka Lielā ielā 10 – celta 19. gs.vidū, ieguvusi nosaukumu «Māja bedrē» (pasaku un teiktu vācēja A.Lerha Puškaīša pirmā skola).
39. V. Rodes dārzniecības, izveidota 19. gadsimtā, liecinieki Talsos – raženākā pilsētas ogve (*Taxus baccata*) un bumbieres «Talsu skaistule» ciltsmāte.
40. Heinca – Kupfera dzimtas kapi un kapliņa (1801-1806), valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.
41. Talsu Kristīgā skola (1995), rekonstruēta un renovēta, atrodas bijušās pareizticīgo baznīcas ēkās.
42. Talsu Pareizticīgo baznīcas (1889 – 1972) vieta.
23. Talsu novada administratīvais centrs – Kareivju ielā 7 (1976).
44. **Krievragkalns** – nosaukumu ieguvis no Austrumu pareizticīgo dievnama un draudzei piederošajām zemēm tā apkārtnē.
45. Talsu sporta nams (1980).
46. Talsu baptistu baznīca (1936), Kr. Valdemāra ielā 34.
47. Talsu Septiņas dienas adventistu baznīca (1999), Krievraga ielā 3 – pirmais adventistu dievnams Latvijā, kas pēckāra gados uzcelts no jauna.
48. Komjauniešu parks – Krasta ielas nogāze gar Vilkmuīžas ezeru 1950. gados tika izveidota par parku. Godinot bojā gājušos Talsu komjauniešus, parkā uzstādīts piemīņas akmens (1968, tēlnieks H. Sprincis).
49. Vilkmuīžas ezers – arheoloģisks piemineklis, seno kuršu ugunskaņu atradumu vieta (11.-14. gs.)

50. **Vilkmuīžas kalns** – iespējama vārda izcelsme no lībiešu mitoloģijas tēla «vilkatis».
51. Talsu tirgus paviljons (1967).
23. **Dzirnaukalns** – nosaukumu ieguvis no vējdzirnām, kas darbojušās no 19. gadsimta vidum līdz 20. gadsimta sākumam.
10. **Baznīckalns** – senču kulta vieta vēl pirms baznīcas uzcelšanas.
11. Talsu evaņģēliski luteriskā baznīca (1567) – senākā mūra celtnē Talsos. Baznīcā no 1802. līdz 1836. gadam kalpojis mācītājs Karls Ferdinands Amenda, dižā komponista Ludviga van Bēthovena draugs.
6. Ēka ar vējrādi Lielā ielā 41 (1909), pirmās Talsu sievietes uzņēmējas A. Bekeres tirgotava.
7. Akmens dārzs ūdens un Kalēju ielas stūrī, Vectalsu dzīvojamie nami.
34. **Talsu pilskalns** – seno lībiešu un kuršu apdzīvota vieta no 10.-14. gadsimtam.
33. Talsu slimnīca (V. Ruģēna ielā 7), dibināta 1894.gadā.
32. Talsu Romas Katoļu baznīca (V. Ruģēna ielā 6). 2005. gadā piebūvētajā zvanu tornī skan trīs zvani: Ticība, Cerība un Mīlestība.
31. Talsu novada muzejs – Talsu novada vēstures, mākslas un dabas vērtību atspoguļotājs (Milenbaha ielā 19). Bijusi Oktes barona G.Firksa pilsētas māja *Villa Hochheim* (no 1883. līdz 1920.g. agrārreformai).
52. **Tiģuļkalns**, to ietver Talsu dendroloģiskais parks, tā centrā atrodas ozolu stādījums apla formā. Nosaukumu kalns ieguvis no «Tiģuļu» mājām.
53. **Sauleskalns** – tā pakājē atrodas brīvdabas estrāde (1960), arhitekts H.Pļavinskis.
54. Talsu pilsētas ģerboņa stabs (1936) – viesmīlības un draudzības simbols.
55. Piemīņas vieta – Soda priede – 1905. gada dumpīgo talsinieku piemīņas vieta.
56. Piemineklis 1905.-1907. gada revolūcijas dalībniekiem **Leču kalnā** (1981; tēlniece O. Nigule).
57. Piemineklis «Koklētājs» – veltīts Latvijas brīvības cīņai (1996), tēlnieks K. Zemdega un V. Titāns.
58. Pilsētas dārzs (ierīkots 19./20. gs. mijā ar bagāto Talsu miesta iedzīvotāju atbalstu).
59. **Kēniņkalns** – teika vēsti par kuršu kēniņu Lamekinu, kuram par godu ļaudis ar cepurēm sanēsuši kalnu.
60. Pilsētas kāpnes – savieno paugurus ar ielejām un apliecina, ka Talsi ir pakalni pilsēta. To kopgarums sasniedz divus kilometrus.